

Nieuwsbrief 59
december 2025

Redactioneel

Voor u ligt het negenenvijftigste nummer van de Jabalya nieuwsbrief. Een nummer waarin het dagelijks leven in Gaza wordt beschreven tussen puin en hoop. “We proberen elke dag opnieuw uit te vinden wat ‘thuis’ betekent,” zeggen de Gazanen. Ondertussen heeft het Trump-plan de situatie niet verbeterd omdat het plan niet voorziet in bescherming van de bevolking tegen genocide maar in ontwapening en controle. De enigen die ter verantwoording worden geroepen zijn de Palestijnen terwijl Israël mag doorgaan met wat nu heet een ‘geleidelijke genocide’. Er zijn sinds 1 oktober al ruim 600 schendingen van het bestand geteld met bijna 400 doden. In de column van Jan Keulen het pleidooi van een wanhopige vader: “Open de grenzen, geef mijn gezin toekomst” Steeds meer Gazanen willen het gebied verlaten omdat zij geen perspectief zien. De uitspraak van het Hof in het proces tegen de staat is dubbelzinnig. Er is een ernstig risico op genocide in Gaza en de staat heeft de verplichting volgens het genocide verdrag om genocide te voorkomen, maar toch mag de politiek zelf beoordelen of de exportvergunningen kunnen worden verleend of niet. Verder in dit nummer het verhaal van de oprichters van Zorgen zonder Grenzen, een in Memoriam naar aanleiding van het plotseling overlijden van oud- bestuurslid Fennie Stavast en een record opbrengst voor de PMRS.

Twee jaar oorlog: het dagelijks leven in Gaza tussen puin en hoop

Na twee jaar oorlog is het leven in Gaza ingrijpend veranderd. Wat ooit een dichtbevolkt en levendig gebied was, is grotendeels veranderd in een landschap van verwoeste huizen, kapotte infrastructuur en ontheemde bewoners.

Ondanks een gedeeltelijk staakt-het-vuren blijven schendingen plaatsvinden en klinkt het geluid van drones nog dagelijks boven het gebied.

De gevolgen voor de bevolking zijn groot. In wijken die voorheen vol leven waren, staan nu kinderen met ervaringen die hun leeftijd ver overstijgen. Huizen zijn ingestort of onbewoonbaar geworden, straten liggen onder het stof en de geur van verbranding hangt nog altijd in de lucht. Toch proberen inwoners hun dagelijks leven voort te zetten, gedreven door noodzaak en hoop.

Veel gezinnen wonen nog steeds in tenten of beschadigde gebouwen. Bescherming tegen kou, regen of instorting ontbreekt vaak. “We proberen elke dag opnieuw uit te vinden wat ‘thuis’ betekent,”

zeggen bewoners. De zeventigjarige Samir Othman, die na een bombardement zijn huis in Rafah verloor en nu in Deir al-Balah verblijft, vertelt: “Ik verloor het huis waarin ik mijn hele leven woonde. Nu heb ik alleen mijn herinneringen nog. Ik mis mijn burens, de stemmen van kinderen, het gevoel dat de wereld nog in orde was.”

Water, voedsel en zorg onder druk

Toegang tot schoon water is een van de grootste problemen. Inwoners leggen dagelijks lange afstanden af om een werkende waterput of een tankwagen te vinden. In sommige gebieden beschikken gezinnen slechts over enkele liters per dag, uitsluitend bedoeld om te drinken. Hygiëne is daardoor nauwelijks mogelijk. Emmers en jerrycans bepalen het

Vervolg op pg. 2

straatbeeld, en de vraag wanneer er weer water komt, klinkt overal.

Ook voedsel is schaars. Winkels zijn grotendeels leeg en prijzen zijn sterk gestegen. Veel gezinnen leven van één eenvoudige maaltijd per dag, vaak afkomstig van gaarkeukens of hulporganisaties. Lange rijen voor brood en meel zijn een vast onderdeel van het dagelijks leven geworden, voor jong en oud.

De gezondheidszorg functioneert slechts gedeeltelijk. Ziekenhuizen kampen met een tekort aan personeel, medicijnen en apparatuur. Afdelingen zijn gesloten en artsen moeten moeilijke keuzes maken. Water gerelateerde ziekten nemen toe, terwijl chronisch zieken, gewonden en zwangere vrouwen moeite hebben om passende zorg te krijgen.

Een generatie zonder kindertijd

Voor kinderen is het dagelijks leven drastisch veranderd. Spelen doen zij tussen puin en lege pannen, niet met speelgoed. Angst voor harde geluiden is wijdverbreid. Hun dagen beginnen vaak vroeg, in afwachting van water of voedsel. De tienjarige Islam al-Masri, gevlucht uit Noord-Gaza, zegt dat zijn leven niet langer lijkt op dat van een kind: "Ik sta in rijen voor water en eten. Ik wil gewoon terug naar school."

Ook jongeren en studenten proberen hun toekomst vorm te geven onder moeilijke omstandigheden. Studeren gebeurt bij het licht van een mobiele telefoon, vaak zonder stabiel internet. Studente Islam Barbak, die met hoge cijfers afstudeerde in Arabische taal en literatuur, leeft in een tent en mist basisvoorzieningen. "Zelfs schoolspullen zijn bijna onbetaalbaar. Ik verlang naar echt onderwijs, niet

alleen online lessen onder noodomstandigheden," zegt ze.

Journalisten blijven verslag doen

Journalisten in Gaza werken onder zware omstandigheden. Velen zijn lichamelijk uitgeput door honger en stress. Beelden van slachtoffers en verwoesting laten diepe sporen na. Toch blijven zij verslag doen. Volgens Tahseen al-Astal, vicevoorzitter van de Palestijnse Journalistenbond, is het leven fundamenteel veranderd: "Alles om ons heen is verwoesting en verdriet. De toekomst is onzeker en er is nog weinig duidelijkheid over echte wederopbouw."

Ook verslaggevers als Sally Thabet en fotograaf Rasha Ahmed beschrijven een dagelijks bestaan vol obstakels. Lange afstanden te voet, wonen in beschadigde huizen of tenten en werken zonder rustmomenten zijn eerder regel dan uitzondering. "Mijn werk is niet alleen verslag doen," zegt Ahmed. "Het is proberen de hoop vast te leggen die mensen overeind houdt."

Vooruitkijken in onzekerheid

Hulpverleners blijven, ondanks alles, hun werk doen. Verloskundige Amal Shallah van Project Hope ziet haar werk als een voorzichtig teken van herstel van de gezondheidszorg, al is de druk groot en zijn de middelen beperkt.

Voor veel inwoners voelt de toekomst als een klein, ver weg gelegen venster. Toch blijft hoop aanwezig. Gaza is een plek waar pijn en hoop naast elkaar bestaan. De stad is zwaar getroffen, maar leeft nog. Uitgeput, gewond, maar niet gebroken – Gaza blijft zoeken naar manieren om te overleven en vooruit te kijken.

Baidaa Othman.

De VS hebben het vooruitzicht van een Eenwording voor Vrede in Palestina met de grond gelijk gemaakt.

Genoeg woorden, verklaarde de Colombiaanse president Gustavo Petro op 23 september tijdens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. "Ik nodig de landen van de wereld, en vooral hun bevolking, als integraal onderdeel van de mensheid, uit om wapens en legers te bundelen om Palestina te verdedigen." In navolging van de woorden van Simón Bolívar, de revolutionaire en militaire leider die begin 19e eeuw de landen Colombia, Venezuela, Ecuador, Bolivia, Peru en Panama naar de overwinning leidde op hun Spaanse kolonisten, stelde Petro een belangrijke stap voor om een einde te maken aan de genocide van Israël, gebaseerd op VN-resolutie 377A, ook bekend als Eenheid voor Vrede.

iting for Peace, oorspronkelijk aangenomen in 1950 om het Sovjet veto tijdens de Koreaanse Oorlog te omzeilen, is een resolutie van de Algemene Vergadering van de VN die in theorie collectieve actie mogelijk maakt "om de internationale vrede en veiligheid te handhaven" wanneer de VN-Veiligheidsraad vastloopt vanwege de vetorechten van zijn permanente leden. De VS hebben sinds oktober 2023 alleen al zes resoluties die opriepen tot een onmiddellijk staakt-het-vuren in Gaza met een veto getroffen, wat de Algemene Vergadering van de VN voldoende juridische bevoegdheid geeft om een spoedzitting bijeen te roepen en de resolutie Uniting for Peace in te roepen.

Voorlopig is dat vooruitzicht echter ondenkbaar. De goedkeuring door de VN van het door de VS bemiddelde staakt-het-vuren - dat in de praktijk geen staakt-het-vuren is - heeft een dergelijke poging in de weg gestaan.

Koloniale verontwaardiging

Op 17 november werd de impasse in de VN-Veiligheidsraad doorbroken toen de leden, met 13 stemmen vóór en twee onthoudingen (Rusland en China), een Amerikaanse resolutie (VN-resolutie 2803) aannamen om een Vredesraad op te richten als "overgangsautoriteit" om toezicht te houden op de wederopbouw van Gaza en de inzet van een Internationale Stabilisatiemacht (ISF) met een mandaat tot eind 2027 – "onder voorbehoud van verdere actie" door de Veiligheidsraad. De ISF zal "in nauw overleg en samenwerking met de Arabische Republiek Egypte en de staat Israël" werken, aldus de resolutie.

"Ik neem aan dat de VS, op aandringen van Israël, zeer ontevreden waren over het vooruitzicht van Uniting for Peace, en dat er veel druk werd uitgeoefend op de VN en de leden van de Veiligheidsraad om te stemmen zoals ze deden", aldus Richard Falk, van 2008 tot 2014 speciaal VN-rapporteur voor de mensenrechten in de bezette Palestijnse gebieden en nu voorzitter van het

Gaza Tribunaal Project, een initiatief van het maatschappelijk middenveld dat een alternatief model promoot voor de implementatie van het internationaal recht in Gaza. "Maar, vertelt hij aan The Electronic Intifada, het is een zeer vreemde context waarin de dader van genocide en zijn voornaamste ondersteuner worden beloond door leiding te geven aan een vermeend vredesproces. Dat is zeer pervers. Ondertussen zijn Palestijnen volledig uitgesloten van deze onderhandelingen na de intensieve genocide. Ze hebben geen enkele rol gespeeld bij het vormgeven van hun eigen toekomst of de beoogde toekomst van Gaza", zei hij. De resolutie is publiekelijk veroordeeld door Palestijnse mensenrechtenactivisten, waaronder experts in internationaal recht.

"Resolutie 2803 plaatst Gaza in handen van een marionettenregering, met de VS als de nieuwe beheerder van een openluchtgevangenis, waardoor het recht van Palestina op zelfbeschikking en elke weg naar vrede verder wordt ondermijnd", schreef Francesca Albanese, de huidige speciale VN-rapporteur voor de bezette Palestijnse gebieden. "Het is een Amerikaanse koloniale schande, een ratificatie van genocide en een flagrante verzaking aan de principes van het VN-Handvest", schreef Craig Mokhiber, een internationaal mensenrechtenadvocaat en voormalig VN-functionaris die ontslag nam omdat de organisatie niet had gereageerd op het "schoolvoorbeeld van genocide" in Gaza.

Waarheen met de Westelijke Jordaanoever?

De Amerikaanse resolutie maakt geen melding van de bezette Westelijke Jordaanoever, waar sinds 7 oktober 2023 meer dan 1000 Palestijnen zijn gedood, van wie 20 procent kinderen. Falk betoogt dat dit de Israëlische invloed weerspiegelt. "De Westelijke Jordaanoever is cruciaal voor het zionistische plan op de lange termijn: een combinatie van regionale hegemonie en de opgave door de Palestijnen van hun politieke aspiraties. Er wordt nog steeds gestreefd naar een genocidale

Vervolg op pg. 4

uitkomst die het mogelijk maakt de toekomst vorm te geven in samenwerking met de VS en nu met de symbolische quasi-steun van de VN. Sommige mensen, voegde hij eraan toe, "hebben de formulering 'geleidelijke genocide' gebruikt om de situatie op de door Israël bezette Westelijke Jordaanoever te beschrijven."

Daarentegen had de Uniting for Peace-resolutie voor Gaza, indien aangenomen met een tweederde meerderheid in de Algemene Vergadering van de VN, een veto van de Veiligheidsraad kunnen omzeilen en een multinationale beschermingsmacht voor Palestina in zowel Gaza als de Westelijke Jordaanoever kunnen creëren. Met een dergelijk mandaat, en op uitnodiging van de Palestijnse regering, hadden Colombia en zijn bondgenoten staten kunnen oproepen om alomvattende sancties en een militair embargo tegen Israël in te voeren, de schorsing van Israël uit de Algemene Vergadering van de VN af te dwingen, de anti-apartheidsmechanismen van de VN te reactiveren, een straftribunaal te mandateren om Israëlische oorlogsmisdaden aan te pakken, en passende aanbevelingen te doen in geval van een verstoring van de vrede of een agressieve daad voor het gebruik van gewapend geweld om de internationale vrede en veiligheid te handhaven of te herstellen.

Volgens Ubai Aboudi, hoofd van het Bisan Centrum voor Onderzoek en Ontwikkeling in Ramallah en lid van het bestuur van het Palestijnse NGO-netwerk (PNGO), de grootste coalitie van maatschappelijke organisaties in Palestina, heeft het Amerikaanse plan voor een staakt-het-vuren de inspanningen op de lange termijn echter gedwarsboemd.

Trump en de PA

De oproepen tot internationale bescherming zijn niet nieuw, vertelt Aboudi. "In april 2025 riepen we op tot internationale bescherming en riepen we internationale troepen op om te komen, een staakt-het-vuren af te kondigen en de opening van alle grensovergangen naar Gaza te garanderen voor de instroom van humanitaire hulp en personeel om de bevolking van Gaza te redden", aldus Aboudi. Na een verklaring van PNGO in augustus, waarin specifiek de Algemene Vergadering van de VN werd opgeroepen de resolutie Uniting for Peace aan te nemen, wilde Colombia het idee verder uitwerken. "We hadden al een conceptvoorstel van de Colombiaanse regering", vertelt Víctor de Currea-Lugo, adviseur voor het Midden-Oosten van de Colombiaanse president Petro. Dat voorstel was klaar om te worden gepresenteerd aan de Algemene Vergadering. We hebben een strategie ontwikkeld om verschillende landen te bezoeken en onze ambassades, consulaten en onze missie te mobiliseren vóór de VN-bijeenkomst

in New York. Het probleem was dat Trump op dat moment zijn plan voor de pacificatie van Gaza presenteerde", aldus De Currea-Lugo. Een extra obstakel was, dat de Palestijnse Autoriteit er niet echt op aandrong aldus Aboudi. "Ze gokten nog steeds op Amerikaanse interventie en betrokkenheid: dat het een einde zou maken aan de genocide, dat het hen de weg zou wijzen naar een Palestijnse staat en de erkenning van Palestijnse rechten. Deze gok heeft niet goed uitgepakt", zei hij. PNGO heeft zelf VN-resolutie 2803 ondubbelzinnig veroordeeld.

Staat van naleving

De recente stemming markeert de laatste fase van Trumps 20-puntenplan om een einde te maken aan de genocide in Gaza. Naast de oprichting van een door het buitenland gecontroleerde Raad van Vrede om Gaza te besturen en een internationale stabilisatiemacht, voorziet het plan ook in de demilitarisering van Hamas, dat in de toekomst geen enkele bestuurlijke rol meer kan spelen, een "gescreende" Palestijnse politiemacht en een economisch ontwikkelingsplan om Gaza te herbouwen en te revitaliseren.

De PA verwelkomde vrijwel onmiddellijk de VN-stemming die Trumps plan steunde en verklaarde "volledig bereid te zijn samen te werken met de Amerikaanse regering, leden van de Veiligheidsraad, de Arabische en islamitische staten, de Europese Unie en haar lidstaten, de Verenigde Naties en alle partijen van de internationale coalitie en partners in de Verklaring van New York, om de uitvoering van deze resolutie te waarborgen." Hamas verwierp echter elk vooruitzicht op een "internationaal voogdijmechanisme" voor Gaza en de eis dat zijn militaire vleugel zich zou ontwapenen. Israël verzet zich ondertussen tegen de bevordering van de Palestijnse staat. Minister van Nationale Veiligheid Itamar Ben-Gvir dreigde dat een dergelijke stap zou kunnen leiden tot "gerichte moordaanslagen op hoge functionarissen van de Palestijnse Autoriteit". Ondanks de aanvankelijke poging van Rusland om het Amerikaanse ontwerp aan te vechten, besloot Moskou zich uiteindelijk te onthouden van stemming op 17 november. Bij de uiteenzetting van het Russische standpunt bij de VN voerde ambassadeur Vassily Nebenzia een combinatie van een gebrek aan tijd om te reageren en "arm twisting" te kwader trouw, evenals de steun van Ramallah en andere Arabische landen, aan als redenen waarom Moskou geen eigen ontwerp heeft ingediend.

Wat nu?

Falk suggereert dat Moskou ook Oekraïne in het oog had. "Ik accepteerde het idee dat Rusland er primair

belang bij had Trump op dit moment niet tegen zich in het harnas te jagen vanwege het mogelijke nut van zijn diplomatie om het conflict in Oekraïne te beëindigen."

"Maar de resolutie betekent dat in plaats van internationale troepen die Palestijnen beschermen tegen genocide en etnische zuivering, we zien dat er internationale troepen worden ingezet met als doel Palestijnen te controleren en te ontwapenen", legt Aboudi uit. "Niemand heeft het erover dat Israël ter verantwoording wordt geroepen, of zelfs maar dat het ontwapend moet worden", zei hij. "De enigen die ter verantwoording worden geroepen, zijn de Palestijnen." Intussen blijft Israël in Gaza, ondanks de bewering van de Amerikaanse VN-ambassadeur Mike Waltz dat "we een staakt-het-vuren hebben dat standhoudt", dagelijks de voorwaarden ervan schenden. Vanaf het begin van het staakt-het-vuren op 10 oktober tot 1 december heeft Israël de wapenstilstandsovereenkomst minstens 591 keer geschonden, waarbij minstens 356 mensen om het leven zijn gekomen, aldus het ministerie van Volksgezondheid van Gaza.

Aboudi voorspelt: "Het plan Trump zal vanzelf instorten omdat het de grondoorzaak van het probleem niet

aanpakt. We roepen staten op om deze nieuwe resolutie van de VN-Veiligheidsraad openlijk te verwerpen en zich te blijven inzetten voor de inzet van interne beschermingstroepen voor de Westelijke Jordaanoever en Gaza."

En hoe zit het dan met Uniting for Peace?

"De juridische timing is momenteel niet optimaal, maar dat betekent niet dat we het initiatief annuleren. We blijven dit idee steunen," zegt De Currea-Lugo. En uiteindelijk komt het neer op politieke wil. "Israël is volgens veel geïnformeerde commentatoren wereldwijd een pariastaat", aldus Falk. "We kunnen ervan uitgaan dat Israël zich op elk moment kan verzetten tegen de naleving, wat het voor de VN noodzakelijk maakt om er dwingend tegen op te treden. Ondanks een algemene weigering om van het verleden te leren, is het een feit dat in alle antikoloniale oorlogen, van Vietnam tot Algerije, de militair zwakkere partij uiteindelijk de politieke overhand heeft gekregen, zij het tegen hoge kosten."

Ana Maria Monjardino.

Bron: <https://electronicintifada.net/content/us-bulldozed-prospect-uniting-peace-palestine/51087>

Verslag benefiet evenement voor de PMRS in Grand Theatre

Op zondag 23 november organiseerde CAW.Grunn (Culture, Art and Whimsy) van 14 -21 uur een Fundraiser in het Grand Theatre ten bate van de Palestinian Medical Relief Society.

Gedurende de hele dag was er in de Grote Zaal een verkoopmarkt van zo'n vijftien kramen met diverse kunst- en nijverheidsproducten en informatie, en er liep een loterij waarvan de prijsuitreiking 's-avonds was. Daarnaast was er in de bovenzaal een gevarieerd programma met muziek en poëzie. Muziek in drie sessies, o.a. een optreden met covers van Bob Dylan en een punkgitarist; in twee sessies werden gedichten voorgedragen door de dichters Aimee, Eleni, Mihai, Levi en Rinke.

Voorafgaand aan de benefietmaaltijd - een veganistisch Arabisch diner - was er een presentatie over de PMRS en hun activiteiten.

Het geheel was goed georganiseerd in een warme gastvrije sfeer. Het evenement trok enige honderden vooral jonge bezoekers, (onder de 35). De opbrengst voor de PMRS was ruim € 3.000.

Bert Giskes vertelt over de PMRS op het benefiet

“Gezondheidszorg mag in een conflict geen doelwit zijn, want iedereen heeft recht op medische zorg”

Zorgmedewerkers komen in actie via Zorg Zonder Grenzen

In Groningen bestaan veel solidariteitsinitiatieven met de inwoners van Gaza. In onze nieuwsbrief willen we af en toe een daarvan nader belichten. We bijten het spits af met Zorg Zonder Grenzen. Ik sprak ik met Anna-Sophie Vinke, internist in opleiding UMCG, en Elisa Scholte, docent in het hoger onderwijs.

Hoe is dit initiatief gestart?

In veel ziekenhuizen in Nederland zijn zorgmedewerkers actief onder de naam Artsen voor Gaza. De groep in het UMCG was klein, maar door het benaderen van collega's is de groep gegroeid. Het was een beladen onderwerp, maar het kreeg een sneeuwbaaleffect: Veel zorgverleners hechten aan een “neutrale” instelling, dat wil zeggen zorg verlenen aan iedereen die dat nodig heeft en daarmee samenhangende voorzichtigheid als het om politiek beladen thema's gaat. Tegelijkertijd voelen ze ook de behoefte om iets te doen als ze zien dat wereldwijd medisch personeel doelwit is van geweld en ook de basisvoorzieningen als ziekenhuizen gebombardeerd worden. We voelden ons verdrietig, het was zo pijnlijk dat alles te zien. Er was veel behoefte om elkaar te ondersteunen en om in plaats van zich alleen thuis erover druk te maken samen tot iets concreets te komen. Als groep hebben we een oprichtingsdocument over onze missie, visie, en doelstellingen geformuleerd. We willen elkaar ondersteunen en samen activiteiten ondernemen en organiseren. We communiceren onderling via whatsapp en komen elke 6 à 8 weken bij elkaar, soms fysiek, soms online. Ook werken we soms met de hele groep maar vaak ook in kleinere subgroepen.

Hoe zijn jullie er zelf bij betrokken geraakt?

Elisa geeft aan dat zij verbijsterd was dat de westerse wereld dit allemaal liet gebeuren, dit kan toch niet? Terwijl er internationale verdragen zijn waaraan men zich moet houden, en die ook verplichtingen met zich meebrengen. Haar grootouders zaten in het verzet wat doorspeelde in haar opvoeding om niet alles te laten gebeuren en om je stem te laten horen. Zij deelde haar gevoel met een collega en samen zochten ze meer gelijkgestemden.

Anna-Sophie deed stages in Soedan en Jordanië waar ze Palestijnse collega's trof. Een van hen, Iman, werkt inmiddels als gynaecoloog in Gaza. Tijdens de oorlog, en nu ook nog, hebben ze wekelijks contact met elkaar en Anna-Sophie krijgt zo informatie uit de eerste hand van wat er gaande is. Dat brengt het wel heel dichtbij. Dit was voor de groep ook belangrijke informatie en omgekeerd lieten ze Iman weten dat ze met haar meeleeften. Zij herinnert zich ook lessen op school rond 4 en 5 mei en dat de leraar zei: “Toen was het Nazi-Duitsland tegen de Joden, maar een volgende keer is het weer een andere groep die slachtoffer wordt. Onrecht heeft altijd een andere jas aan.”

Wat is het aandachtsgebied? Alleen Gaza? En werken jullie alleen op het UMCG?

De aanleiding is Gaza, en daar willen we ons voorlopig op concentreren. Maar dat kan in de toekomst veranderen met grote conflicten in de wereld, zoals Soedan, Myanmar, Congo, Syrië. Er is wel discussie over in hoeverre je je als arts/zorgverlener hierin moet begeven, maar onze kernboodschap is: we zijn tegen het aantasten van het recht op medische zorg voor iedereen, het aanvallen van hulpverleners en ziekenhuizen. Gezondheidszorg mag in een conflict geen doelwit zijn. Niet alleen vanuit het UMCG sloten zich artsen, verpleegkundigen en studenten aan, ook zorgverleners van andere gezondheidsinstellingen doen mee.

Wat zijn jullie activiteiten tot nog toe?

We organiseren inzamelingen van medische spullen en geld, lezingen, herdenkingsbijeenkomsten, we gaan met een

vertegenwoordiging naar bepaalde demonstraties en houden elkaar op de hoogte van andere activiteiten in Groningen of elders. De inzamelingen zijn in samenwerking met Dokters van de Wereld en werden in en buiten het UMCG gehouden.

Tot nog toe werden drie lezingen georganiseerd. De eerste ging over humanitaire principes, toegespitst op de gezondheidszorg. Vervolgens was er een lezing met twee juristen, waarvan één gespecialiseerd op gezondheid en één op het juridisch kader als het gaat om oorlogssituaties. Zij spraken bijvoorbeeld over de vraag of het klopt dat gezondheidszorginstellingen nooit een doelwit van aanvallen mogen zijn. Hoe zit het bijvoorbeeld als medewerkers mogelijk betrokken zijn bij Hamas of als er gijzelaars in het ziekenhuis zijn behandeld? Tenslotte was er een lezing over het leveren van zorg in oorlogsomstandigheden met de Engelse chirurg Nizam Mamode die in Gaza werkte, maar eerder ook in Rwanda en Libanon.

Herdenkingsbijeenkomsten waren er in het UMCG om stil te staan bij gedode collega-zorgverleners en patiënten die bij aanvallen op ziekenhuizen omkwamen, waarbij rozen bij de fontein werden neergelegd. Bij de toespraak van Marco Versluis (gynaecoloog UMCG) over Gaza en andere conflictgebieden was er een hele grote opkomst.

Vertegenwoordigingen in werkkleding waren er bij de Rode Lijn demonstratie in Groningen, in de zomer bij de donderdagse lawaaidemonstraties op het station en we hebben op eigen initiatief een wake georganiseerd in het stadscentrum. Ook tijdens de presentatie van de Burgeragendering bij de gemeenteraad in het stadhuis was Zorg Zonder Grenzen vertegenwoordigd met een spreker.

Hoe is jullie relatie tot de werkgever, het UMCG?

Ons streven is altijd om het zoveel mogelijk in goed overleg met de Raad van Bestuur te doen. Net als in de maatschappij kan het thema Gaza ook in het ziekenhuis gevoelig liggen en een ziekenhuis is per definitie een plek waar geen kant in buitenlandse conflicten wordt gekozen. Zolang dat gewaarborgd bleef was er ruimte om ons uit te spreken over het recht op zorg voor patiënten in oorlogsgebieden en werden de lezingen gefaciliteerd. Onze doelgroep bestond ook expliciet uit medewerkers van het UMCG en andere gezondheidsinstellingen.

En de relatie met collega's?

In begin vonden velen het een moeilijk onderwerp waar ze zich liever niet over uitlieten vanwege bezorgdheid de neutraliteit te verliezen. In de loop van de tijd nam de verontwaardiging evenwel toe. Maar de leus "Gezondheidszorg mag geen doelwit zijn" en onze

Zorg zonder Grenzen bij stationsdemonstratie

aanwezigheid in witte jassen bij demonstraties trok meer mensen aan, ook studenten, die zich anders niet zo makkelijk uitspreken.

Wat zijn jullie plannen voor de toekomst?

We maken even pas op de plaats om te zien hoe de situatie zich ontwikkelt. Welke ruimte komt er om in Gaza van buiten te opereren, en welke rol kunnen wij daar in spelen? Mogelijkheden die we zien zijn:

- het opleiden van studenten uit Gaza
- faciliteren van de gezondheidszorg aldaar
- hulp bij logistiek rondom evacuatie van gewonden en zieken naar Nederland. Wie weet hebben we een rol hebben gespeeld in de expliciete uitspraak van het UMCG dat geëvacueerde patiënten in het UMCG welkom zijn. Of ze ook echt zullen komen hangt ervan af hoeveel patiënten het kabinet gaat toelaten.
- in de toekomst wellicht helpen in Gaza, maar dat is nu bijna niet mogelijk
- lezingen organiseren; er is steeds meer bekendheid en we kunnen zo aan bewustwording werken
- wellicht nieuwe inzamelingsacties als het makkelijker is om spullen Gaza binnen te krijgen.

Wil je zelf nog wat meegeven?

Er zijn in Gaza zoveel vreselijke dingen gebeurd: alle ziekenhuizen beschadigd of verwoest, veel kinderen gedood, gewond en getraumatiseerd, en ook de volwassenen natuurlijk. Er is nog heel lang veel zorg nodig. Het is goed dat beroepsgroepen zich uitspreken over hun expertise, waardoor meer mensen betrokken worden. Het is van belang dat wij in Groningen zichtbaar zijn. Al voelt het onrecht heel groot, iedereen kan iets doen. En houd elkaar op de hoogte van de initiatieven.

Bert Giskes.

Pleidooi van een wanhopige vader in Gaza

‘Open de grenzen, geef mijn gezin toekomst’

Mijn vriend Mohammed Abu Afash, voor de oorlog eigenaar van een boekwinkel in de wijk Rimal, heeft één vurige wens: Gaza verlaten. De genocide heeft elk perspectief op een toekomstbestendig en veilig leven onmogelijk gemaakt. Hebben hij, zijn vrouw en drie dochters, van elf, negen en vijf jaar, geen recht op een leven? Onlangs stuurde hij me een urgente oproep’, met het verzoek deze zoveel mogelijk te verspreiden. Bij deze:

Ik doe een beroep op iedereen die beslissingen kan nemen over het openen van de grenzen van Gaza. Ik vraag alle internationale humanitaire en mensenrechtenorganisaties naar mij te luisteren: alsjeblieft, kom onmiddellijk in actie, grijp in om de grenzen te openen zodat mijn familie en ik Gaza kunnen verlaten. Ik ben een vader van drie dochters en het enige wat ik wil is mijn gezin redden. Er is geen veiligheid in Gaza, geen stabiliteit, geen toekomst. Ons leven wordt bedreigd, we zijn uitgeput. Het enige wat we vragen is om veilig te kunnen vertrekken. Alsjeblieft. Open de grenzen zodat er een einde komt aan onze nachtmerrie. Alsjeblieft, luister naar een wanhopige vader...

Sinds op 10 oktober het staakt-het-vuren inging zijn de grenzen van Gaza gesloten gebleven. Israël controleert de Rafah grensovergang naar Egypte die, volgens het Trump plan, in beide richtingen geopend zou moeten worden. Humanitaire hulp zou ongehinderd Gaza binnen moeten kunnen komen. Beide is niet gebeurd. Israël hield zich niet aan de overeenkomst en kondigde aan Rafah alleen te willen openen voor Palestijnen die Gaza willen verlaten. Voor Egypte, de Palestijnse Autoriteit en de andere Arabische landen is dat onaanvaardbaar. Het zou immers betekenen dat meegewerkt wordt aan de ‘omvolking’ van Palestina: Palestijnen eruit, joodse Israëli’s erin. De nakba van 1948 revisited. Israëlische politici en generaals maakten er de afgelopen twee jaar geen geheim van dat een van de belangrijkste doelen van de oorlog -misschien wel het belangrijkste- het vertrek van de Palestijnse bevolking uit Gaza is. Door enorme verwoestingen aan te richten, de economie te ontmantelen en een permanente situatie van onveiligheid te creëren, is Gaza voor de Palestijnen grotendeels onleefbaar gemaakt. Deze tactiek heeft gewerkt. Volgens een recent opinieonderzoek van het Palestinian Center for Policy and Survey Research (PCPSR) wil 49% van de Palestijnen in Gaza het gebied verlaten om zich elders te vestigen.

Door de voorwaarden die Israël stelt aan de heropening van Rafah, eisen die in strijd zijn met het internationaal recht en de staakt-het-vuren-overeenkomst, is de paradoxale situatie ontstaan dat zelfs Palestijnen die een visum hebben voor een derde land -bijvoorbeeld Australië- Gaza niet kunnen verlaten. Dat de blokkade en afsluiting van Gaza in strijd is met de mensenrechten spreekt voor zich. Artikel 13 van de Universele Verklaring van de Mensenrechten uit 1948 is duidelijk: Ieder heeft het recht zich vrijelijk te verplaatsen en te vertoeven binnen de grenzen van elke staat. Eenieder heeft het recht welk land ook, met inbegrip van het zijne, te verlaten en naar zijn land terug te keren.

Israël heeft, vanaf het oprichten van de staat in 1948, verhinderd dat de 750.000 Palestijnen die uit hun vaderland werden verjaagd, zouden kunnen terugkeren. VN-resolutie 194 uit 1948, die bepaalt dat vluchtelingen die in vrede willen leven naar hun huizen zouden moeten kunnen terugkeren of worden gecompenseerd, bleef al die jaren een dode letter. Hetzelfde geldt voor latere VN-resoluties die nogmaals dit ‘recht op terugkeer’ benadrukten.

Column Jan Keulen

Het is ironisch dat Israël, door te verhinderen dat het vluchtelingenprobleem werd opgelost, in feite een unieke, bizarre en onleefbare situatie in Gaza creëerde. Op de slechts 365 vierkante kilometer van het laatste snippertje Palestina aan de Middellandse Zee dat in 1948 niet werd ingenomen door de staat Israël, werden honderdduizenden Palestijnen opeengepakt in overvolle vluchtelingenkampen. Gaza bleef een schrijnend litteken; een herinnering aan

Kaart Gaza met gele lijn

de etnische zuivering waarmee de geboorte van de joodse staat gepaard was gegaan. Ook haast tachtig jaar na dato was deze misdaad niet vergeten.

In de huidige eerste fase van het Trump-plan wordt Gaza verdeeld door een 'gele lijn'. Ten westen ligt de zone waar het grootste deel van de meer dan twee miljoen Palestijnen bijeengedreven zijn. Dit gebied beslaat 155 vierkante kilometer, dat is kleiner dan het oppervlak van de gemeente Groningen (198 vierkante kilometer). Het grootste gedeelte, het oosten, noorden en zuiden van Gaza, wordt gecontroleerd door het Israëlische leger. Palestijnen die de -vaak onzichtbare- demarcatielijn oversteken of te dicht naderen worden zonder pardon neergeschoten. Israël doodde sinds het ingaan van het 'bestand' meer dan 360 Palestijnen, velen daarvan bij die gele lijn. Legerleider Eyal Zamir liet intussen al weten de demarcatielijn te beschouwen als de nieuwe Israëlische grens.

Het inperken van freedom of movement, het fragmenteren van het Palestijnse territorium en het scheppen van gettoachtige gebieden, zijn klassieke middelen van Israël om de Palestijnse bevolking te controleren en uiteindelijk het leven onmogelijk te maken. Palestijnen kunnen niet vrijelijk naar het buitenland reizen en terug, niet van de Westoever naar Israël, niet binnen de Westoever van de ene stad naar de andere stad, naar Oost-Jeruzalem of Gaza en terug. Voor alles moet 'coördinatie' met de Israëlische autoriteiten worden aangevraagd. Vaak wordt simpelweg toestemming geweigerd.

Deze politiek heeft zijn genocidale climax bereikt in Gaza, waar met Trumps' initiatief er een leugenachtig 'vredesplan-sausje' over is gegoten. Honderdduizenden Palestijnse burgers, zoals mijn vriend Mohammed Abu Afash, kunnen geen kant op. In feite wordt niet alleen hun leven verwoest, maar ook het perspectief op een betere toekomst. Maar ook meer dan 16.000 ernstig zieken, die urgent medische hulp nodig hebben, waaronder veel kinderen, mogen het gebied niet uit.

De Israëlische krant Haaretz riep onlangs de autoriteiten tevergeefs op om toestemming te geven aan Palestijnse ziekenhuizen in Oost-Jeruzalem en de bezette Westoever om patiënten uit Gaza op te nemen. De ziekenhuizen zijn slechts een uurtje rijden verwijderd van Gaza. In het verleden was het Palestijnse zorgstelsel integraal beschikbaar voor -bijvoorbeeld- kankerpatiënten uit Gaza. Met de vernietiging van de gespecialiseerde medische hulp in Gaza, zijn die ziekenhuizen meer dan ooit nodig. Ze beschikken over genoeg bedden en financiering, maar Israël geeft geen toestemming.

Zo nu en dan wordt wel mondjesmaat toestemming gegeven voor een enkele ziekenhuisopname in Jordanië, Egypte, Europa of de VS. Maar die 'humanitaire gebaren' zijn meestal politiek gemotiveerd om de steun van bondgenoten niet te verliezen. Het zijn druppels op een gloeiende plaat.

Mohammed heeft gelijk om zijn humanitaire oproep te richten aan de buitenwereld. Van Israël valt niets te verwachten, behalve het systematisch inperken van de Palestijnse Lebensraum. Hopelijk is die buitenwereld niet te Gaza-moe en zijn er nog tegenkrachten die zich artikel 13 herinneren: elk mens heeft het recht zich vrijelijk te verplaatsen, zijn land te verlaten en daarnaar terug te keren.

Nederlands hof: ernstig risico dat Israël genocide pleegt in Gaza, maar vorderingen toch afgewezen

Het gerechtshof Den Haag concludeert* dat er een ernstig risico bestaat dat Israël genocide pleegt in Gaza en dat Israël het humanitair oorlogsrecht schendt. De verplichting van Nederland om maatregelen te nemen ter voorkoming van "(verdere) genocide" zou "weinig praktisch nut hebben" als Nederland zou moeten wachten tot het Internationaal Gerechtshof er een eindoordeel over heeft geveld. Dit heeft het hof geoordeeld in de zaak die een coalitie van tien Nederlandse en Palestijnse organisaties, waaronder Stichting Groningen-Jabalya, heeft aangespannen tegen de Nederlandse Staat.

Deze uitspraak betekent echter niet dat de vorderingen van de coalitie door het hof zijn toegewezen. Het hof geeft aan dat het in de eerste plaats aan de Staat is om te beoordelen welke maatregelen moeten worden genomen om genocide te voorkomen. Het Gerechtshof benadrukt dat de Staat daarbij over een ruime beoordelingsvrijheid beschikt.

Maar die beoordelingsvrijheid is niet onbeperkt. "Voor het eerst heeft een Nederlandse rechter geoordeeld dat de Staat bij de beoordeling van te nemen maatregelen ter voorkoming van mensenrechtenschendingen ook rekening moet houden met het Genocideverdrag. Dat is een belangrijk precedent", zegt Lydia de Leeuw van SOMO, een van de eisers in de zaak. In specifieke gevallen, zo oordeelde het hof, kan de rechter toetsen of de Staat handelt in strijd met de maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm door na te laten bepaalde maatregelen te nemen.

De drie Palestijnse organisaties in de coalitie zeggen dat ze de belangrijke beoordeling van het Haagse hof erkennen en verwelkomen over het ernstige risico dat Israël genocide pleegt in Gaza en dat Nederland niet kan wachten op een definitieve uitspraak van het

Internationaal Gerechtshof voordat ze actie ondernemen om, in de woorden van het hof, "(verdere) genocide" te voorkomen. "Hoewel het gerechtshof onze eisen niet heeft ingewilligd, met het argument dat deze de scheiding der machten ondermijnen, benadrukt haar bevestiging van het risico van genocide in Gaza eens te meer de verplichting van de Nederlandse Staat om een einde te maken aan zijn medeplichtigheid aan internationale misdaden tegen het Palestijnse volk", zeggen de organisaties.

Het gerechtshof Den Haag wees de vordering van de coalitie om actieve wapenexport-vergunningen in te trekken af. Het hof oordeelde dat de coalitie niet heeft aangetoond dat de vergunningen onterecht waren verleend. Het hof wees er bovendien op dat sommige wapens, waarvoor exportvergunningen zijn verleend, ook voor defensieve doeleinden kunnen worden gebruikt.

"Het is onjuist om een onderscheid te maken tussen defensieve en offensieve doeleinden," zegt Minke Gommer van bureau Brandeis, dat de zaak behandelde namens de coalitie. "De enige toets bij het verlenen of weigeren van een exportvergunning is of er een duidelijk risico bestaat dat de wapens kunnen worden gebruikt om mensenrechtenschendingen te faciliteren of te plegen."

De redenen voor het verlenen van vergunningen worden bovendien niet openbaar gemaakt. Ook is er geen toezicht op de beoordeling van die vergunningen. In feite moet erop worden vertrouwd dat de Staat de beoordelingen op juiste wijze uitvoert. In een vergelijkbare zaak oordeelde

De zaak tegen de Staat was in oktober 2024 aanhangig gemaakt door de coalitie, bestaande uit drie Palestijnse organisaties Al Haq, Al-Mezan, Palestinian Center for Human Rights, en zeven nederlandse organisaties Een Ander Joods Geluid (EAJG), European Legal Support Center (ELSC), Stichting Groningen Jabalya, Nederlands Palestina Komitee, SOMO (Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen), Stichting Kifaia en Stichting Palestina. De coalitie krijgt juridische- en onderzoeksondersteuning van externe deskundigen Floor Knoote en Ron Rosenhart.

de Belgische rechter dat België "zijn verdragsverplichtingen niet kan afschuiven op een groep oplettende burgers." Dat is echter precies wat de Nederlandse Staat nu wél kan doen. "Het vergunningenbeleid voor Nederlandse wapenexport is gehuld in geheimzinnigheid, zegt Lydia de Leeuw van SOMO. In deze zaak was het hof gebonden aan het arrest van de Hoge Raad van 3 oktober in de F-35-zaak. In dat arrest benadrukte de Hoge Raad eveneens dat de rechter terughoudendheid moet betrachten bij de beoordeling van overheidsbeleid.

Ook ten aanzien van de uitvoer van diensthonden en de handel met nederzettingen laat het hof het aan de Staat om te kiezen welke maatregelen het treft ter

voorkoming van mensenrechtenschendingen door Israël.

De coalitie blijft zich inzetten om de Nederlandse Staat ter verantwoording te roepen. "Wij zullen ons niet laten afschrikken in onze missie om gerechtigheid na te streven en allen die verantwoordelijk zijn voor schendingen tegen het Palestijnse volk ter verantwoording te roepen", benadrukken de betrokken Palestijnse organisaties.

Bert Giskes.

*uitspraak hier te vinden: <https://ap.lc/zCYDD>

Inzamelingsactie Gaza 2025

De gezondheidszorg is praktisch vernietigd. Meer dan 1000 zorgmedewerkers zijn gedood tijdens hun werk. Meer dan 360 zorgmedewerkers zijn ontvoerd, illegaal vastgehouden en gemarteld.

Alle 36 ziekenhuizen in Gaza zijn zwaar getroffen; er zijn er nog 14 die gedeeltelijk functioneren maar met de recente aanval op Gaza zijn daarvan nog maar 2 beschikbaar. De laatste 4 klinieken van de PMRS zijn de afgelopen maand verwoest.

Mensen kunnen niet meer naar hen toekomen dus komt de PMRS met mobiele teams naar de mensen in de tentenkampen vanuit mobiele klinieken (tenten). Daarvoor zijn er nu 3 keer zo veel medewerkers actief als in het verleden.

Daarom zetten wij onze hulpactie voor de Palestine Medical Relief Society voort. Deze kan een belangrijke rol spelen in het verlenen van die hulp maar dat kan alleen als zij over voldoende middelen beschikt. Voor meer info: <https://www.groningen-jabalya.com/inzameling>

**Stort op rekeningnummer NL92 INGB 0006 6876 78
t.n.v. Stichting Groningen-Jabalya o.v.v. "noodhulp"**

In memoriam Fennie Stavast

Op 77 jarige leeftijd is plotseling overleden ons oud bestuurslid Fennie Stavast. Zij was een groot deel van haar leven actief voor de Palestijnse zaak. In Groningen was zij een van de drijvende krachten achter de oprichting van onze stichting en jarenlang bestuurslid. O.a schreef zij recensies over boeken voor deze nieuwsbrief. Ook was zij vanaf het begin betrokken bij Vrouwen in het Zwart, de wake die nog altijd elke 2 weken wordt gehouden op het Waagplein. Zij was zeer gedreven en uitgesproken in haar activisme en ging met iedereen de discussie aan. Ook bouwde zij een groot netwerk op.

Ook toen zij acht jaar geleden naar Nijmegen verhuisde werd zij onmiddellijk actief in NijmegenforPalestina en nam zij het initiatief voor

een Vrouwen in het Zwart groep vergelijkbaar met die in Groningen. Tot de laatste dagen van haar leven was zij vol actief door bijeenkomsten te bezoeken en te flyeren bij acties. De impact die zij had op activisten in Nijmegen bleek wel uit de grote opkomst tijdens de herdenkingsbijeenkomst waar velen moesten staan vanwege ruimtegebrek.

Ondanks haar harde oordeel over de passieve houding van de politiek als het gaat om Palestina vooral sinds oktober 2023, leidde dit niet tot passiviteit maar juist tot het tegendeel. Zij ging ondanks haar leeftijd en broze gezondheid bijna full time actievoeren. Wij verliezen in haar een strijdbaar mens die tot het einde ging voor haar idealen en een sociaal mens die velen wist te activeren en te inspireren.

Redactie: Pieter van Niekerken,
Bert Giskes,
Marco in 't Veldt,
Jan Jongbloed,
Jozet van der Veen.

Met medewerking van:
Baidaa Othman,
Ana Maria Monjardino,
Jan Keulen.

Postadres:
Stichting Groningen-Jabalya
Coehoornsingel 87
9711 BR Groningen

Vormgeving: Jozet van der Veen

Colofon

info@groningen-jabalya.com

***Wilt u in het vervolg de nieuwsbrief (digitaal) ontvangen?
en/of wil je op de hoogte blijven van het Jabalya-project?***

***Gebruik dan deze QR-code of schrijf je via
www.groningen-jabalya.com in voor de (digitale)
nieuwsbrief via de rode knop 'aanmelden nieuwsbrief'***

